

Напрямки дослідницької роботи

Викладачі Харківської школи архітектури ведуть наукову діяльність. Темі досліджень корелюються з основними напрямками освітніх програм для бакалаврів та магістрів – технічним, гуманітарним і блоком навичок. Таке поєднання наукових зацікавлень дослідників з темами та фокусами освітніх програм підсилює освітні програми, розширює навчальний матеріал і дає можливість залучати студентів до наукових дискусій.

Наукові дослідження Харківської школи архітектури розробляються за напрямками: Адаптивні системи конструкцій; Дослідження інноваційних споруд Харкова ХХ сторіччя; Гуманітарні дослідження міста; Анатомія будівель-тектоніка; Гібридизація функцій та просторів; Геологія та місто

Адаптивні системи конструкцій

Викладачі Харківської школи архітектури протягом року працюють над новими напрямки наукових пошуків та досліджень, насамперед в рамках “Технічного блоку”:

Кандидат технічних наук Андрій Бідаков, який викладає “архітектурні конструкції” в дисертаційній роботі запропонував методологію розрахунку панелей із поперечно клеєної деревини (ПКД або CLT, що з англ. cross laminated timber) комбінованих класів міцності та їх вузлових з’єднань на вклеєних стержнях з урахуванням зміни геометрії дощок у поперечному перерізі панелі та їх класів міцності. Введення у практику панелей з ПКД комбінованих класів міцності дає змогу розташовувати дошки високих класів міцності у зовнішніх шарах панелі та таким чином зменшити вартість конструкції шляхом оптимізації, виходячи з характеру роботи панелі у складі будівлі. Запропоноване універсальне з’єднання ПКД панелей на вклеєних стержнях дозволяє виконувати швидкий та спрощений монтаж багатопверхових і житлових будівель. Актуальність такого з’єднання також підсилюється його виготовленням у виробничих умовах та високою точністю відправних марок з’єднувальних елементів каркасів будівель. Запропонована у дисертаційній роботі методика випробувань зразків панелей з ПКД при розтягу поперек волокон, яка бракує у вітчизняних та європейських нормах і була розроблена під час досліджень у м. Карлсруе (Німеччина) за грантом європейського комітету COST Action FP1402.

Наукових публікацій:

1. Bidakov A., “Strength Properties of CLT by Tension Perpendicular to Grain”. Short Term Scientific Mission (STSM) Report. COST Action FP1402 “Basis of Structural Timber Design” - from research to standards. (COST-STSM-FP1402-101016-080077), Germany, 2016.
https://www.costfp1402.tum.de/fileadmin/w00btl/www/All_Members/-Bidakov-STSM_Report_updated_2211.pdf
2. A. Bidakov. Strength properties of CLT by tension perpendicular to the grain. Загреб, Хорватія, 30-31 березня, 2017. (COST Action FP1402 - 5th Workshop of COST Action FP1402 “Expert Meeting”, Zagreb, Croatia, 30-31 March, 2017)
(https://www.costfp1402.tum.de/fileadmin/w00btl/www/PASSWORD_WG_Members_file/_FP1402_5WG_Zagreb_WG2_Andrii_Bidakov.pdf)

3. Bidakov A., Raspopov I., Pustovoitova O. Specificity of strength calculation for glued-in steel rods in LVL with unidirectional veneer. Academic journal. Series: Industrial Machine Building, Civil Engineering. – 2(51)'2018, p.196-201.

Дослідження інноваційних споруд Харкова ХХ сторіччя

Професорка Смоленська Світлана Олексіївна, яка викладає в рамках “технічного блоку” курсовий проект 2-го курсу “Харківська тектоніка” працює над темою архітектури авангардного модернізму в Україні, її генеза та спадщина. Дослідження присвячене ключовому напрямку в архітектурі та містобудуванні України 1920–початку 1930-х рр., який автор називає «авангардним Модернізмом». Напрямок вперше представлений в його дуальності: як цілісне, своєрідне явище, продукт функціонування народногосподарського комплексу та української культури радянського періоду, разом з тим – в контексті загальноєвропейських тенденцій. Робота базувалась на першоджерелах: документах, архітектурній графіці, літературі 1920–30-х рр., що дало змогу ввести в науковий обіг широкий пласт фактологічного матеріалу. На підставі наукового аналізу підтверджена спорідненість української архітектури з європейським Модернізмом. Розкрито процес становлення напрямку, виявлена сукупність факторів, які обумовили його специфічний характер, встановлено 4 етапи його розвитку. Досліджено містобудівні проекти й реалізації, архітектурні об’єкти (промислові, громадські, житлові); проаналізовано їх типологічні риси, стильові ознаки; висвітлено значення конкурсної культури; встановлено авторів, які внесли свій вклад у теорію та практику. Доведена значимість об’єктів українського Модернізму, як невід’ємної частки європейської спадщини. Проаналізовано їх сучасний стан, визначено шляхи збереження, виявлені проблеми реставрації, виділено найбільш значущі об’єкти, які відповідають критеріям Списку світової спадщини.

Наукових публікацій:

1. Smolenska S A., Borysenko A S. The Modern Shopping Centers of Kharkiv in Visitors' Perception // IOP Conference Series: Materials Science and Engineering, Volume 907, Innovative Technology in Architecture and Design (ITAD 2020) 21-22 May 2020, Kharkiv, Ukraine. <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1757-899X/907/1/012071>
2. Smolenska S., Borysenko A. Lessons of the Lost Shopping Complex of the late 19th Century // “Architecture Civil Engineering Environment”, 2021. Volume 14 - No. 1 - pp. 33-44. <http://www.acee-journal.pl/1.7.Issues.html>
3. Smolenska S. Redesigning Constructivist Architecture in the 1930s and Retro-Modernisation of Soviet Cities after World War II // Rethinking Modernity: ICOMOS • JOURNALS OF THE GERMAN NATIONAL COMMITTEE LXIX, 2019. 82-86– https://www.icomos.de/icomos/pdf/icomosmoderne-neu-denken_web_5nov2019.pdf [German National Library DNB](#)
4. **Smolenska S.** Avant-garde architecture and art of the 1920s–1930s in Ukraine and European modernism: interpenetration methods // Architectus. – Wrocław: Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej, 2019. – № 3(59). – С. 11-18. – Режим доступу: http://www.architectus.arch.pwr.wroc.pl/59/online_59a.html – 0,7 друк. арк.
5. Smolenska S., Borysenko A. The evolution of commercial function in Kharkiv’s fortress during the 17th-19th centuries // Current issues in research, conservation and restoration of historic fortifications: collection of scholarly articles, Number 10 (Проблеми дослідження, збереження та реставрації об’єктів культурної спадщини. Збірник наукових праць № 10)

/ Edited by Z. Gardziński and M. Bevz. – Chełm-Lviv: The State School of Higher Education in Chełm; Lviv Politecnic national University, Institute of Architecture, 2018. – P.143-151 (ISSN 2544-6517).

Гуманітарні дослідження міста

Одним з напрямів наукової діяльності Харківської школи архітектури є дослідження українських міст на перетині гуманітарних дисциплін – філософії, антропології, соціології, політології, культурології, мистецтвознавства, кінознавства, в руслі загальних для цих дисциплін поворотів – постколоніального, інтерпретативного, перформативного, просторового, перекладацького тощо. Це дослідження розробляється в рамках напрямку гуманітарного блоку.

Дослідження Бориса Філоненка, керівника гуманітарного блоку та викладача, спрямовані на роботу з локальним контекстом, на заповнення прогалів в сучасній історії архітектури, відкриття та аналіз архівів, розвиток архітектурної критики та підтримку міждисциплінарної дискусії, в якій проблематизація міського життя співіснуватиме з теоретизацією міських феноменів.

Публікації:

1. Збірка історій про людей і архітектуру. Тексти 11-ти студентів Харківської школи архітектури, написані в рамках програми Гуманітарного блоку [лімітований самвидав]. – Х.: Харківська школа архітектури, 2020.
2. Борис Філоненко. Тимчасово-перманентна гетеротопія наїву. Харківська барахолка та сучасне мистецтво // Космос всередині. Наїв і мистецтво аутсайдерів в Україні та світі: дефініції, історичний контекст, дослідницькі кейси. – К.: Видавництво Артбук, 2020. – С. 175-183.

Кандидат соціологічних наук Заєць Дмитро, викладає в рамках “гуманітарного блогу”. Дослідник бачить потенціал екосистемного підходу в дослідженнях різних форм міського капіталу (природні, фізичні, соціальні та культурні структури): від особливостей рельєфу, річок, туманів і посухи до специфіки інституційної довіри. Як теоретичну рамку в своїх дослідженнях використовує екосистемний підхід Чиказької школи соціології, а емпірично працює в руслі якісної методології (інтерв'ю, спостереження, картографія, аналіз візуальних даних). Об'єктом дослідження можуть виступати локалізовані в місті або окремі його території у зв'язку між різними акторами середовища (як люди так і нелюдські середовища), а також локалізовані розриви цих зв'язків.

Публікації:

1. Рецензія на книгу “Оголене місто” американського соціолога Шарон Зукин.
http://partizaning.org/?p=15414&fbclid=IwAR1rbIp4EO-Wbnv502fNVYWuCUFHtyafnLS7N5KvLexAQW5a_cfSr3jIV1A
2. Заєць Д. Обнаженный город | Партизанинг [Електронний ресурс] / Дмитро Заєць // Партизанинг. – 2020. – Режим доступу до ресурсу:
http://partizaning.org/?p=15414&fbclid=IwAR1rbIp4EO-Wbnv502fNVYWuCUFHtyafnLS7N5KvLexAQW5a_cfSr3jIV1A

3. Заєць Д. Какой город – такая и река [Електронний ресурс] / Дмитро Заєць // ЛЮК. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://lyuk.media/city/rivers-research/?fbclid=IwAR3j9K2SfvV5u7f-zOZ5Rk3Y15fIaenLN9LuFJq-Cr0u49gluCtnIKfWgHQ>
4. Zaiets' D. Kharkiv's Soulful Places: An Artistic Research / Dmytro Zaiets' // Vol. 7 No. 1 (2020): EAST/WEST: JOURNAL OF UKRAINIAN STUDIES (ISSN 2292-7956) / Dmytro Zaiets'. – Kharkiv: EAST/WEST, 2020. – (Vol. 7 No. 1). – С. 219–240.
5. Дмитрий Заец. Гид по одиноким местам // Partizaning, 2019. Режим доступа: http://partizaning.org/?p=15114&fbclid=IwAR2dtLVURZjx4I8Y_OioYhYlz5kCf7rN22T0YISkevhNuL3phKRBpyDzLjU